

unge under 18 år ligesom efter gældende ret tilkommer statsamtet.

Henvisningerne i stk. 1, 2. pkt., indebærer bl.a., at reglerne i lovforslagets kapitel 3 om stedlig kompetence (§ 15), om statsamtets mulighed for af egen drift at indlede sager om værgebeskikkelse (§ 16, stk. 2), om at statsamtet sørger for sagens oplysning (§ 18, stk. 1 og 4), og om underretning (§ 20, stk. 1 og 3) finder tilsvarende anvendelse for værgesager for børn og unge under 18 år. Henvisningen til lovforslagets § 23, stk. 1, medfører, at Justitsministeriet også med hensyn til behandlingen af disse sager fastsætter nærmere regler. I forhold til lovudkastet i betænkningen er henvisningen til § 21 udeladt, idet foreløbige værgebeskikkelser anses for omfattet af bestemmelsen i lovforslaget § 2, stk. 4.

I forhold til lovudkastet i betænkningen er der i lovforslagets § 4, stk. 1, 3. pkt., indsat en bestemmelse, der har til formål at give et overblik over, hvilke bestemmelser i loven der i øvrigt har betydning for værgemål for umyndige under 18 år.

Bestemmelsen i *stk. 2* svarer den ændret sproglig udformning til myndighedslovens § 33, stk. 3.

Til kapitel 2

Værgemål for voksne

Kapitel 2 indeholder de centrale regler om nye og smidigere værgemålsordninger for voksne til afløsning af reglerne om umyndiggørelse i myndighedslovens § 2 og § 46, lavværgemål i § 54 og til dels ad hoc værgemål i § 59. Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 4.

Voksne er efter lovforslaget personer, der er 18 år eller derover, samt unge under 18 år, der har indgået ægteskab, og hvor statsamtet ikke har besluttet, at den unge skal være umyndig trods ægteskabet. Det er muligt - hvis der er behov for det - at indlede en værgemålssag og træffe afgørelse om værgemål allerede før, den pågældende er fyldt 18 år, for at afgørelsen kan få virkning fra fødselsdagen.

Til § 5

Grundmodellen i den foreslåede nye værgemålsordning er lovforslagets § 5. Bestemmelsen omhandler de værgemål, som må antages at blive de mest almindelige for voksne personer, og indeholder betingelserne for iværksættelse af værgemål samt de grundlæggende retsvirkninger heraf. Om målgruppen for denne type værgemål se bemærkningerne nedenfor til stk. 4 om virkningen af § 5-værgemål.

Bestemmelsen i *stk. 1* indeholder betingelserne for iværksættelse af værgemål og afløser den gældende myndighedslovs § 2 og § 46.

I bestemmelsen fastsættes betingelserne - et retligt kriterium, medicinske kriterier og et behovskriterium - for at iværksætte værgemål.

Det *retlige* kriterium for at iværksætte værgemål efter stk. 1 er, at den pågældende er ud af stand til

at varetage sine anliggender. Dette svarer til betingelsen i de gældende regler i myndighedslovens § 2, nr. 1 og 3, om umyndiggørelse i formueretlig henseende samt § 46 om personlig umyndiggørelse. Det forudsættes, at der må være tale om en betydelig fravigelse fra det normale for så vidt angår den pågældendes evne til at varetage sine anliggender, og ved vurderingen må evnen endvidere ses i forhold til de beslutninger, der kræves af den pågældende. Der henvises til de almindelige bemærkninger afsnit 4.3.1.

Som i den gældende lov opstilles ved siden af dette kriterium en række *medicinske* kriterier. Sindssygdом foreslås bevaret som et medicinsk kriterium, og herunder medtages som noget nyt betegnelsen svær demens, idet denne gruppe formentlig i dag er den gruppe, der har størst behov for bistand til varetagelse af egne anliggender. Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger afsnit 4.3.1., hvor ændringerne i forhold til den gældende lov er beskrevet.

Det er endvidere en betingelse, at der skal være et konkret *behov* for værgemål, jf. nærmere herom de almindelige bemærkninger afsnit 4.3.2.

Om betingelserne for iværksættelse af § 5-værgemål henvises i øvrigt til betænkningen side 126-143.

Bestemmelsen i *stk. 2*, som foreslås indført på grundlag af halvdelen af udvalgsmedlemmernes indstilling herom, afløser den gældende myndighedslovs § 2, nr. 4. Der henvises herom til de almindelige bemærkninger afsnit 4.3.5.

Betingelserne for at iværksætte værgemål på anmodning fra den pågældende selv er efter den foreslåede bestemmelse snævrere end i myndighedslovens § 2, nr. 4, men en begæring fra den pågældende efter stk. 2 får, som efter de hidtil gældende regler, den betydning, at der ikke er det samme behov for at stille strenge krav til beviset for, at den pågældende er syg eller i en stærkt svækket tilstand. Tilstanden skal endvidere ikke være så alvorlig, som det kræves i stk. 1.

Også ved sager om værgemål efter egen anmodning skal der foreligge en lægeerklæring til belysning af den pågældendes tilstand, jf. lovforslagets § 18, stk. 2. Statsamtet skal foretage en selvstændig vurdering af, om betingelserne efter § 5, stk. 2, er opfyldt, herunder af, om der er behov for værgemålet. Det er således ikke vedkommende selv, som bestemmer, om værgemål efter § 5 skal iværksættes. Det forudsættes, at statsamtet indkalder den pågældende til et møde for bl.a. at konstatere, om ønsket om en værge fastholdes, og om ønsket er tilstrækkeligt overvejet samt for at vejlede om retsvirkningerne af iværksættelse af værgemål.

For denne gruppe personer må bestemmelsen om medindflydelse i lovforslagets § 26 antages at få særlig stor betydning, idet en person, der kommer under værgemål efter egen anmodning herom, må forventes særligt at være i stand til at tilkendegive sin mening om påtænkte dispositioner.